

Pécsi Ítéltábla

Pf.III.20.100/2021/6. szám

A felperes:

felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

ügyvéd1, cím2)

Az alperes:

alperes1 (cím3)

Az alperes képviselője:

ügyvéd2, cím4)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

alperes 39. sorszám alatt

A per tárgya:

kegyeleti jog megsértése

Az elsőfokú bíróság:

Zalaegerszegi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

1.P.20.645/2020/38. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek tizenöt napon belül 127.000 (egyszázhuszonhétezer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a peres felek féltestvérek, a 2018. november 25. napján elhunyt érdekelt1 gyermekei. A helység2 született, jelenleg is ott élő, házassági vezetéknevét 2016 óta használó felperes édesapjával a földrajzi távolsághoz képest kiegyensúlyozott szülő-gyermek kapcsolatot tartott fenn. Az alperes édesanyja, érdekelt2 és az elhunyt kapcsolata viszontagságos volt, a néhai halálát megelőző utolsó fél évben azonban rendezett élettársi kapcsolatban éltek.

- [2] A halálesetet követő teendőket érdekelt² az elhunyt ikertestvérének házastársa, érdekelt³ segítségével intézte, aki a távollévő felperes megbízásából is eljár. A peres felek egyező akaratával hamvasztásra került sor, a hamvakat a néhai régiségkereskedéséből származó urnába helyezték. érdekelt² felvetette, hogy szeretné a hamvakat a helység³ szórni. Miután azonban a temetkezési vállalkozásnál tájékoztatták, hogy ez nem lehetséges, a hamvak eltemetése mellett döntöttek, elfogadva érdekelt⁴ javaslatát, hogy az ikertestvérek felmenőinek nyughelyén, helység¹ legyen a temetés. A sírhelyet érdekelt⁴ váltotta meg, a temetésre 2018. december 29. napján került sor.
- [3] A temetés előtt, 2018. december 14. napján az alperes érdekelt⁴ekkel közösen helység⁴ megemlékezést tartott 35-40 meghívott, köztük a néhai legjobb barátja, érdekelt⁵ részvételével. A megemlékezésen nem hangzott el, hogy az elhunytak lett volna végakarata a végtisztesség módját illetően, onnan a résztvevők a helység⁶ temetés tudatában távoztak. A temetésen és az azt követően tartott helység⁶ halotti toron sem merült fel, hogy a temetés ideiglenes lett volna, amit a későbbiekben a hamvak vízbe szórása követ.
- [4] Az alperes 2020. május 8. napján a kegyeleti jogosultak tudta és beleegyezése nélkül a temetkezési vállalattal felnyitatta a sírhelyet, és a néhai hamvait tartalmazó urnát lakóhelyére, helység⁵ szállította. érdekelt⁴ panasa alapján a helyi önkormányzat 2020. május 21. napján felszólította az alperest, hogy csatolja a sírhely rendelkezési jogosultja, érdekelt⁴, valamint az elhunyt valamennyi örököse hozzájáruló nyilatkozatát. A felperes 2020. május 30. napján az önkormányzati közös hivatalhoz fordult a sír jogosulatlan megbontása miatt, kérte az urna visszavitelének elrendelését és a sír helyreállítását. Az önkormányzat kötelezte erre az alperest, eredménytelenül. Az alperes édesanyja 2020. július 8. napján e-mailben a hamvak jövőbeli helység⁵ szállításának szándékáról tájékoztatta a felperest és helység² élő testvérét, valamint érdekelt⁴t, kérte írásbeli hozzájáruló nyilatkozatukat, amit az érintettek nem adtak meg.
- [5] Az alperes édesanyja társaságában a néhai hamvait 2020. szeptember elején a felperes, valamint a többi kegyeleti jogosult előzetes tájékoztatása nélkül a folyó Zalaba szórta. A hamvak vízbe szórásáról a felperessel tulajdoni perben álló érdekelt² utólag, 2020. szeptember 24. napján e-mailben tájékoztatta a felperest.
- [6] A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes az urna kihantolásával, a hamvak elszállításával és szétszórásával az elhunyt hozzátartozója emlékéhez fűződő személyiségi jogát megsértette. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest szóbeli bocsánatkérés útján megfelelő elégtétel adására, az urna 1/3 részének átadásával a jogsértéssel elért vagyoni előny átengedésére és 1.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére.
- [7] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a temetés édesapjának a felperes előtt is ismert végakarata figyelemmel csak ideiglenes volt, ahhoz érdekelt⁴ és felesége ragaszkodott, azonban megállapodtak abban, hogy amint lehetséges, a hamvakat szétszórják. Mivel a hamvak vízbe szórása az elhunyt kifejezett végakaratának felelt meg, az nem sértette a felperes kegyeleti jogát. A temetésen a felperes részt vett, kegyeletét leróhatta. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a felperes nem tartotta édesapjával rendszeresen a kapcsolatot, születési nevét megváltoztatta, esküvőjén édesapját nem az őt megillető helyre ültette, a temetést követően a sírt nem látogatta. A felperes által igényelt sérelemdíj mértékét pedig a bírói gyakorlatra hivatkozással túlzónak találta.
- [8] Az érdemi tárgyalás berekesztése előtt az alperes a jogsértéssel elért vagyoni előny kiadására irányuló módosított keresetet az urna tetejének átadásával teljesítette, ezt követően a felperes keresetének erre vonatkozó részét nem tartotta fenn.
- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes édesapja emlékéhez fűződő kegyeleti jogát azzal, hogy az édesapjuk hamvait tartalmazó urnát 2020.

május 8. napján a helység6 köztemetőben levő sírhelyből a felperes tudta és beleegyezése nélkül kihantoltatta, ezt követően édesapjuk hamvait a saját lakására szállította, majd 2020. szeptember elején a folyó Zalaba szórta. Kötelezte az alperest, hogy a jogsértésért adjon elégtételt úgy, hogy szóban kérjen bocsánatot a felperestől, fizessen meg a felperesnek 1.000.000 forint sérelemdíjat és 330.200 forint perköltséget, az államnak 60.000 forint feljegyzett kereseti eljárási illetéket.

- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában felhívta a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:50.§ (1) bekezdését, a 2:51.§ (1) bekezdés a), c) és d) pontját, 2:52.§ (1)-(3) bekezdését, a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény 21.§ (5) és (6) bekezdését. Rögzítette, hogy a kegyeleti jog a túlélőket megillető személyiségi jogként érvényesül, amelyben többek között a gyász kifejezése, az elhunythoz fűződő érzelmek, emlékek, az elhunyt személyiségi értékeinek őrzése, megóvása nyilvánul meg. A kegyeleti jog magában foglalja mindazt a jogosultságot, hogy a túlélő az elhunyt emléke iránt érzett tiszteletét, szeretetét akár tárgyasult formában az elhunyt hamvait tartalmazó nyughelyen kifejezhesse. A kegyeleti jog megsértését jelenti az olyan magatartás, amely a jogosultat az elhunyt iránti kegyelete kifejezésében gátolja (Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.187/2015., PJD.2017.1). A kegyeleti jog gyakorlása során különös jelentősége van a jogosultak együttműködésének, ezáltal egyik jogosult sem tehet olyat, ami sérti a halott emlékét és a többi kegyeleti jogosult jogait vagy méltánylást érdemlő érdekeit (BH1984.352.).
- [11] Rámutatott az elsőfokú bíróság, hogy az idézett jogszabályok és a bírói gyakorlat értelmében a felperes tagadásával szemben az alperesnek kellett a perben bizonyítania, hogy az elhunyt életében kinyilvánította a hamvai helység3 szórására vonatkozó kívánságát, és erről a felperes és más kegyeleti jogosultak is értesültek magától a néhaitól. Amennyiben a felperes közvetlen tudomása nem bizonyítható, akkor azt kellett bizonyítania az alperesnek, hogy a néhainak az ő és édesanyja részére kinyilvánított ilyen akaratáról a felperest tájékoztatták, amit ő elfogadott, és ennek tudatában - az alperesi álláspontnak megfelelően - megegyeztek a hamvak vízbe szórásának tervében, a temetés ideiglenes jellegében. Amennyiben ez a megegyezés nem bizonyítható, akkor pedig a hamvak kihantolásához és azok vízbe szórásához való előzetes hozzájárulást kellett volna bizonyítani. A felperes kegyeleti jogának megsértését csak e bizonyítás zárhatta volna ki. A felperest ugyanis megillette az a jog, hogy elhunyt édesapja sírját a saját lehetőségeinek megfelelő időben bármikor felkeresse, ott virággal, koszorúval, mécsessel a kegyeletét lerója, édesapja emlékének adózzon.
- [12] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a bizonyítékok összességében való értékelése alapján az alperes az érdekében álló bizonyításnak nem tett eleget. A mérlegelés során figyelemmel volt arra, hogy érdekelt2 tanú egyrészt a felperessel perben áll, másrészt a személyiségi jogvita kialakulásához vezető folyamatban tevékenyen részt vett, ezért a per kimenetelében érdekelt. Vallomása ezen túlmenően a többi bizonyítékkal, nevezetesen az önkormányzat felszólításaival, saját levelezésével és más tanúk, különösen érdekelt3 és érdekelt5 vallomásával alapvető tények tekintetében nincs összhangban. érdekelt2 tanúvallomását ezért az elsőfokú bíróság nem találta bizonyító erejűnek. Kifejtette, hogy érdekelt3 sem tekinthető érdektelen tanúnak, hiszen a hamvasztás és a temetés intézésekor, valamint a kihantolásról való értesülését követően házastársával együtt a felperes képviselőjében járt el, vallomása azonban – érdekelt2-éval szemben – nélkülözi a belső ellentmondásokat, és összhangban van az írásos bizonyítékokkal, valamint érdekelt5 tanúvallomásával. érdekelt5 tanú teljes mértékben érdektelen volt, vallomását az elsőfokú bíróság aggálytalannak találta.
- [13] Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nyilatkozata és érdekelt3 tanúvallomása szerint érdekelt2 felvetette ugyan a hamvak helység3 való szórását, de arra nincs bizonyíték, hogy ezt az elhunyt végakarataként említette volna. érdekelt3 tanú egyértelműen cáfolta, hogy az elhunyt a hamvai helység3 szórására irányuló kívánságáról értesültek volna. Erről a

szándékról az elhunyt legjobb barátja, az alperes által bejelentett tanú, érdekelt⁵ sem hallott, ugyanő kizárta, hogy a temetés előtti megemlékezésen vagy a temetésen felmerült volna annak ideiglenes jellege. Az alperes nyilatkozata, az önkormányzat felszólításai és érdekelt² által a felperesnek és érdekelt⁶ írt levelek tartalma alapján pedig kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy az alperes a felperes hozzájárulása nélkül cselekedett.

- [14] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ezért az alperes a felperesnek a néhai édesapja emléke ápolásához fűződő személyiségi jogát megsértette azzal, hogy együttműködési kötelezettsége figyelmen kívül hagyásával a sírhely felnyitása, a hamvak kiemelése, szállítása, tárolása és elszórása felett kizárólagosan rendelkezett. Ezzel a felperest elzárta attól, hogy a jövőben kegyeleti okból az édesapja sírjánál megjelenjen. Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a kegyeleti jog jövőbeli gyakorlásának megghiúsulása szempontjából nincs jelentősége, hogy a felperes korábban a temetésen részt vett, és ott lerőta a kegyeletét. A fentieknek megfelelően, a rendelkező részben foglaltak szerint megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes kegyeleti joghoz fűződő személyiségi jogát, egyúttal az alperest – a felperes ezirányú kereseti követelése szerint – elégtétel adására kötelezte szóbeli bocsánatkérés útján.
- [15] Rámutatott az elsőfokú bíróság, hogy az alperes az elhunyt hamvai felett kizárólagos rendelkezéssel a felperes sérelmére jelentős súlyú személyiségi jogsértést követett el, helyre nem állítható nem vagyoni sérelmet okozott, ezért a Ptk. 2:52.§ (1) bekezdése alapján sérelemdíj fizetésére köteles. A jogsértés súlya körében értékelte, hogy az az egyik legközelebbi hozzátartozóval kapcsolatos, az alperes a hozzájárulás hiányának tudatában, az önkormányzat felszólítása ellenére a hamvakat nem szállította vissza, hanem ismételt jogsértésként azokat vízbe szórta. A felróhatóság mértékét növelő tényezőnek tekintette az elsőfokú bíróság, hogy az alperes nyilatkozata szerint a hamvak kihantolásáról hozott döntést a felperes vagyoni igénye, bérleti díj iránti követelése is motiválta. Értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a tanúvallomások szerint a felperes és édesapja kapcsolata kiegyensúlyozott szülő-gyermek kapcsolat volt, megfelelt a földrajzi távolság alapján elvárhatónak. Az alperes nem bizonyított e tekintetben olyan körülményt – beleértve az esküvőn biztosított helyet és a névváltoztatást –, amely e kapcsolatot, és ezáltal a nem vagyoni sérelem tényét és mértékét befolyásolná. Alperesi vitatás hiányában és életszerűségénél fogva is elfogadta a felperesnek a nem vagyoni sérelmeiről tett személyes nyilatkozatát.
- [16] Az elsőfokú bíróság az összes körülmény mérlegelésével és a sérelemdíj kettős funkciójának (egyrészt kompenzációs szerepének, másrészt magánjogi büntetés jellegének) szem előtt tartásával az 1.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére irányuló igényt a felperest ért joghátránnyal arányban állónak találta, ezért az alperest ilyen összegben marasztalta. A sérelemdíj összegszerűsége tekintetében összehasonlításként hivatkozott a Pécsi Ítéltábla jogtárban elérhető Pf.I.20.255/2009/5. számú ítéletére, amelyben az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított 500.000 forint nem vagyoni kártérítést megalapozottnak találta a 2008. évben elszenvedett azért a jogsérelemért, hogy a temetkezési vállalkozó nem kellő mélységben ásta meg a sírt, és emiatt a temetésen a koporsót nem lehetett megfelelő mélységben elhelyezni. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint – bár nyilvánvalóan a nem vagyoni sérelmek pontos összegszerű kifejezése nem lehetséges, hanem mindig az adott körülmények mérlegelésén alapul – a jelen ügyben és a jogesetben értékelt körülmények tükrében a 2020. évi értékviszonyok alapján a felperes által kért sérelemdíj arányosnak tekinthető.
- [17] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes fellebbezett. Elsődleges fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet megváltoztatására és a kereset elutasítására, másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására és az 1.000.000 forint sérelemdíj 100.000 forintra történő leszállítására irányult. Kérte továbbá, hogy a másodfokú bíróság kötelezze az alperest [helyesen a felperest] 175.000 forint + Áfa elsőfokú és 112.500 forint + Áfa

másodfokú perköltség megfizetésére. Megsértett jogszabályhelyként a Ptk. 2:50.§ (1) bekezdését, 2:52.§ (1) és (2) bekezdését, a Pp. 265.§-át és 279.§-át jelölte meg.

- [18] Fellebbezését azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság a peres felek személyes előadását és a rendelkezésre álló bizonyítékokat helytelenül mérlegelte és értékelte, nem vette figyelembe a felperesnek és érdekelt⁶ azt a nyilatkozatát, hogy ők a hamvak egy részének helység³ szórásáról tudtak. Annak téves rögzítése, hogy a felperes semmit nem tudott erről, ténybeli tévedés és a kereset megalapozottságát teljes mértékben megkérdőjelezhetővé teszi. Sérelmezte az alperes, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, érdekelt² mikor és milyen mértékű segítségére volt a néhainak. A felperes és a néhai kapcsolatát is helytelenül értékelte, figyelmen kívül hagyva azt a tanúvallomást (érdekelt⁵ tanú, I.P.20.645/2020/37. számú jegyzőkönyv), hogy „nehéz” volt az apa-fiú kapcsolat. Nem értékelte megfelelően az elsőfokú bíróság, hogy a felek közötti békés tárgyalás ellehetetlenülése folytán került sor a peres eljárás megindítására. A felperes ellene és édesanyja ellen peres eljárást kezdeményezett, ugyanakkor valamely (közelebbről meg nem jelölt) peres eljárást nem tudott megindítani, ezért terjesztette elő a jelen peres eljárásban a keresetlevelet.
- [19] Kifogásolta az alperes, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte az ő (alperes) magatartását sem, de hogy e körben mely magatartásra nem volt tekintettel az elsőfokú bíróság, arról az alperes fellebbezésében nem tett említést. Sérelmezte ugyanakkor, hogy a felperes a peres eljárásban személyesen nem vett részt, amiből arra következtetett, hogy számára nem volt olyan fontos az ügy, hogy a tárgyaláson személyesen megjelenjen. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 192.§ (1) bekezdésében foglaltak megsértésével halasztotta el a perfelvételi tárgyalást, annak ellenére, hogy a felperes nem igazolta, a karanténkötelezettség miatt szabadságot kellett volna kivennie a megjelenés érdekében. Kérte annak figyelembevételét, hogy a felperesnek jelenleg is lehetősége van édesapja emlékét tisztelni és kegyeletét a folyó Zalanál leróni. Nem sérült semmilyen mértékben a kegyeleti joga, kiváltképpen azért nem, mert a felperesnek mindenről tudomása volt.
- [20] Hivatkozott a sérelemdíj eltúlzottságára azzal, hogy a Kúria Pfv.21.283/2019/6. számú határozatában 400.000 forint sérelemdíjat tartott megállapíthatónak, ahol az alperes az elhunyt tisztességes eljáráshoz, emberi méltósághoz, egészséghez való jogát is sértette. A Pfv.20.719/2018/5. számú határozatban pedig folyamatos kegyeletsértő tevőleges magatartás alapján 200.000 forint sérelemdíjat állapított meg személyenként. Míg az elsőfokú bíróság által felhívott eseti döntés, a Pécsi Ítéltábla Pf.I.20.255/2009/5. számú határozata olyan kegyeletsértés okán ítelt meg 500.000 forint nem vagyoni kártérítést, mely esetben a felek a temetésen a gyászolók előtt szenvedték el a kegyeleti jogsértést.
- [21] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat helytállóan értékelte. Neki arról volt tudomása, hogy a hamvak egy kis részét az alperes édesanyja egy kis szelencében a helység³ szórja; az alperes édesanyjának ezt az akaratát méltányosságból, a békesség érdekében fogadta el. Ebből azonban nem következik, hogy a hamvak összességének a vízbe szórásához hozzájárult volna. A hozzájárulást kiterjeszteni nem lehet, ellenkezőleg, ez a megoldás azt mutatja, a hozzátartozók a hamvak további részének sírban való végső elhelyezését kívánták, hogy kegyeletüket a jövőben is leróhassák. Állította, fájdalmát nem teszi kisebbé, hogy személyesen nem jelent meg a tárgyalóteremben. A perfelvételi tárgyalás elhalasztásához az alperes jogi képviselője ragaszkodott, így ellentmondásos, hogy arra, mint eljárásjogi hibára most ő hivatkozik. A sérelemdíjat nem tartotta eltúlzottnak, hangsúlyozva, hogy a mérték meghatározása bírói mérlegelés körébe tartozik, amit az elsőfokú bíróság megfelelően elvégzett.
- [22] A fellebbezés nem alapos.

- [23] Az alperes eljárási jogszabálysértést, a Pp. 192.§ (1) bekezdésének megsértését is állította fellebbezésében, ezért a másodfokú bíróság elsőként ezt a hivatkozást vizsgálta. A perfelvételi tárgyalás indokolatlan elhalasztásával kapcsolatos fellebbezési érveléshez az alperes fellebbezési kérelmet nem kapcsolt, az ő indítványára történt halasztásnak pedig a per érdemi kimenetelére semmilyen befolyása nem volt, így az a másodfokú felülbírálat eredményét nem érintette.
- [24] Az elsőfokú bíróság a perben rendelkezésre álló bizonyítékokat a fellebbezésben részletezettekkel ellentétben mérlegelési szempontjai részletes bemutatásával teljes körűen, körütekintően értékelte, a tényállást helyesen állapította meg, és az így megállapított tényállásból helytálló jogi következtetést vont le, amellyel a másodfokú bíróság mindenben egyetértett. A fellebbezés (az ellenkérelemhez hasonlóan) nem tért ki az elégtételadás módjára, így azzal a másodfokú bíróság sem foglalkozott.
- [25] Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy az alperesnek a sikeres védekezéshez mely tényeket kellett volna bizonyítania, és helytállóan jutott arra a következtetésre is, miszerint az alperes nem bizonyította sem azt, hogy a néhai kegyeleti rendelkezésének megfelelően járt el, sem pedig azt, hogy mindehhez rendelkezett a felperes hozzájárulásával.
- [26] Az elsőfokú bíróság a fellebbezésben hivatkozottakkal ellentétben nem önkényesen rekesztette ki a bizonyítékok köréből érdekelt² tanúvallomását, hanem a tanú érdekelttségének értékelése mellett elsősorban arra figyelemmel, hogy a tanúvallomás ellentmondásban állt valamennyi egyéb bizonyítékkal, nem utolsósorban a kétséget kizáróan elfogulatlan érdekelt⁵ tanúvallomásával, de érdekelt² saját elektronikus levelezésének tartalmával is. Az ellenkérelemhez A/8. alatt csatolt e-mail szerint érdekelt² utólag, jóval a hamvak kiemelése után kereste meg hozzájárulásának beszerzése érdekében a felperest, elsősorban a sírgondozás nehézségeire, a síremlékállítási költségességre hivatkozva. Ez a levél utal ugyan a néhai végakaratra is, de kizárólag a hamvak helység⁵ történő elhozatalával összefüggésben, és nem olyan módon, mintha az állított végakarat a felperes előtt korábban ismert lenne. A csatolt levelezés így önmagában is alátámasztja, hogy az alperes eljárása önkényes, a felperes hozzájárulását nélkülöző volt, de ugyanerre enged következtetni a közeli barát érdekelt⁵ tanúvallomása is, mely teljesen egyértelmű abban a tekintetben, hogy a gyászolók körében fel sem merült a hamvak végső nyughelyükről való kivételének és elszórásának lehetősége, a temetés annak rendje szerint az elhunyt végső nyugalomra helyezéseként folyt le, minek folytán arra a felperes sem tekinthetett másként.
- [27] A felperes fellebbezési ellenkérelmében helyesen mutatott rá arra, hogy a hamvak szimbolikus részének elszórás érdekében való, a fellebbezésben hivatkozott (érdekelt² tanúvallomásában egyebekben vitatott) elkülönítése, az ebben való megállapodás nem megerősíti, hanem cáfolja azt, hogy a felperes hozzájárulásával történt a hamvak vízbeszórása. Az ilyen módon való elkülönítésre ugyanis eleve nem lett volna szükség abban az esetben, amennyiben a felek a hamvak összességének is ugyanazt a sorsot szánják. A hivatkozott körülmény egyebet nem támaszt alá, mintsem, hogy az alperes édesanyjában felmerült az elszórás gondolata, amitől azonban – a hamvak összességét érintően – elállt. Az alperesi hivatkozását gyengíti az is, hogy intézkedéseinek időbeliségére nem hozott fel egyéb indokot, mint a felek közötti viszony megromlását, az anyagi természetű viták kiéleződését.
- [28] Alaptalanul sérelmezte az alperes azt is, hogy az elsőfokú bíróság érdekelt²nak a néhaival való kapcsolatát érdekelt⁵ tanúvallomásából kiragadottan minősítette viszontagságosnak. Ez a minősítés egyrészt megfelel a tanúvallomásnak, másrészt különösebb jelentősége nincs, érdekelt² és a néhai közötti viszony ennél részletesebb feltárása különösen indokolatlan lett volna. Az elhunyt hozzátartozónak a kegyeleti jog jogosultjával életében ápolta kapcsolata sem perdöntő a kegyeleti jogsértés megállapíthatóságát illetően, mivel a kegyelet gyakorlását egy esetleges korábbi rossz viszony sem zárná ki, hasonló esetekben a kompenzáció, jóvátétel

szándéka akár alapja is lehet a kegyeleti érzéseknek. Mivel azonban a kegyelet alapvetően az elhunyt iránt érzett szeretet, tisztelet továbbéléséről szól, értelemszerűen jelentőséget kell tulajdonítani annak, hogy a túlélő hozzátartozó miként viszonyult életében az elhunyt személyhez. A perbeli esetben az elsőfokú bíróság helyes értékelése szerint semmi nem utalt arra, hogy a felperesnek édesapjához való kötődése, kapcsolata hiányos vagy sérült lett volna: ebből a szempontból bizonyosan jelentéktelenek az olyan, fellebbezésben hivatkozott körülmények, hogy a néhai a felperes névváltoztatását vagy az esküvői ülésrendet esetleg rosszalotta. Az alperes helytelenül hivatkozott arra is, hogy az 1.P.20.645/2020/37. számú jegyzőkönyv 10. oldalán érdekelt5 tanú a felperes és az édesapja közötti kapcsolatra használt negatív értelmű jelzőt; ezzel szemben a nehéz apa-fia kapcsolatot kifejezetten az alperesre vonatkozóan említette meg a tanú, nem a felperesnek, hanem az alperesnek lehetett tehát problémás kapcsolata a néhaival.

- [29] Abból, hogy a felperes a tárgyaláson személyesen nem jelent meg, hanem a technikai lehetőséggel élve elektronikus úton ország csatlakozott be a tárgyalás menetébe, a fellebbezésben foglaltakkal ellentétben semmilyen következtetést nem lehet levonni. Nincs ugyanis összefüggés aközött, hogy a felperesnek mennyire fontos az édesapja emléke, illetve aközött, hogy (az egyebekben kötelező jogi képvisellel érintett perben, világjárvány idején) személyesen részt vesz-e a tárgyaláson vagy sem.
- [30] Miután pedig az alperes az elhunyt sírhelyét önkényesen megbolygatta, a kegyeleti jognak a földi maradványokat tartalmazó helyen való gyakorlását megghiúsította, a Ptk. 2:50.§ (1) bekezdésében védett kegyeleti jogot kétséget kizáró módon megsértette. Mindezt nem érinti, hogy a felperesnek változatlanul módjában áll édesapjáról a folyó Zala partján (vagy bárhol másutt) megemlékeznie.
- [31] Helytállóan határozta meg az elsőfokú bíróság a sérelemdíj mértékét is. Az alperes ugyanis magatartásával gyakorlatilag annullálta a gyászfeldolgozásnak azt az állomását, amit a hozzátartozók részére a végtisztesség megadása, az elhunyt végső nyugalomra helyezése jelent. Az alapvető kegyeleti szertartásból eredő megnyugvás érzésének megsértésén túl a földi maradványok helyének feltalálhatatlanná tétele a kegyeleti jog gyakorlásának a jogosultak megegyezésének megfelelő, hagyományos, nyugvóhelyhez kötődő módját véglegesen ellehetetlenítette, mintegy a hozzátartozó ismételt elvesztését idézte elő. Mindez pedig a kegyeleti jog igen súlyos sérelmét jelenti, amiből következik, hogy az csak jelentékenynek mondható vagyoni kompenzációval ellentételezhető. 1.000.000 forint sérelemdíj tehát feltétlenül indokolt és szükséges a felperest ért joghátrány más nemű előnnyel történő ellentételezésére, és ebben az összegben fejeződik ki kellően az alperes magatartásával szemben támasztható rosszalás is.
- [32] A fellebbezésben hivatkozott precedensképes határozatok nem a fellebbezésben állított tartalmúak: a Pfv.21.283/2019/6. számú határozatában a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy ha a valóltan tartalmú bírósági tájékoztatás nem sérti a halott emlékét, a túlélők iránta érzett tiszteletét, szeretetét, nem gátolja a kegyelet kifejezését, akkor a kegyeleti jog megsértésére nem alkalmas. Hasonló esetben hozott döntést a Kúria a Pfv.20.719/2018/5. számú határozatában is, megállapítva, hogy az elhunyt személy nevének a kárfelmérési jegyzőkönyvben a jelenlévők között való feltüntetése – többlettényállás nélkül – önmagában nem alkalmas a meghalt személy emlékének megsértésére. Ezekben az esetekben jogalap hiányában sérelemdíjban való marasztalásra nem is kerülhetett sor. A fentiekkel szemben a Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.20008/2020/7. számú határozatában az elhunyt közeli hozzátartozói esetében személyenként 1.000.000 forint sérelemdíjat talált alkalmasnak annak a kegyeleti jogsértésnek az ellentételezésére, hogy a biztosító a külföldön elhunyt holttestének hazaszállításával kapcsolatos szervezési és intézkedési kötelezettsége körében elkövetett mulasztásával összefüggésben az elhunytat külföldön eltemették és kihantolását kellett

elrendelni. Ebben az esetben 2015. évi jogsértésről volt szó. Az alkalmazott sérelemdíj mértéke tehát a bírói gyakorlatban kialakult keretektől jelentősen nem tér el, eltúlzottnak – az eset fentebb részletezett körülményeire is figyelemmel – nem tekinthető.

- [33] A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [34] A Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján az eredménytelenül fellebbező alperest kötelezte a felperes perköltségének megfizetésére, melynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdés a) pontja, 4/A.§-a szerint, a felszámítottaknak megfelelően állapította meg.
- [35] Az alperes a másodfokú eljárásra személyes költségmentességben részesült, így a meg nem fizetett fellebbezési illeték a Pp. 102.§ (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.
- [36] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376.§ (1) bekezdése a)-c) pontjaiban írt kivételek hiányában tárgyaláson kívül bírálta el.

Pécs, 2022. február 28.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, Dr. Kovács János s.k. bíró